

פתיחת הכנס ה-20 למדעי

ניהול הרפת "נעה", שהפכה להיות מכשיר מרכזי בניהול הענף, בפיתוח, במחקר ובשליטה.

היום משתמשים בתכנה כ-600 יצרני חלב משני המגזרים, ומצטרפים אליה בכל שנה משתמשים נוספים. כיום, מרבית הרפתות בישראל עושות שימוש בתכנה.

בין המשתמשים בתכנה, ניתן למנות רפתנים, מדריכים, חוקרים, רכזי התארגנויות, מטפחים, רופאי "החקלאית", אנשי מועצת החלב, מחלבות ואנשי המקצוע במשרד החקלאות.

אין ספק כי לתכנת "נעה", שהביאה הרפת לניהול כמעט מושלם, תרומה נכבדה בהגעתה של הרפת ישראלית, להיות במקום הראשון בעולם בהישגיה המקצועיים. לאחרונה מגיעות פניות, מכל רחבי העולם, ללמוד לרכוש את התכנה, דבר המלמד על ההצלחה הגדולה. לפני כשנתיים נמכרה התכנה לחברת דה-לאול העולמית ובקרוב היא תהיה מותקנת ברפתות רבות בעולם הרחב.

צוות "נעה" פועל במקצועיות ובמסירות רבה ומגיע לכל רפת לשם התקנה, הדרכה ותמיכה בשימוש בתכנה.

4. את הוקרה לצוות הרפת בקיבוץ הרדוף

רפת הרדוף היא רפת מיוחדת וחריגה לחיוב בנוף יצרני החלב בישראל.

הצוות משלב בעבודת הרפת, אוכלוסייה בעלת צרכים מיוחדים ובכך הינה מופת לתרומה חברתית, בעלת ערך רב. רפת הרדוף מציגה גישה ייחודית שרואה ברפת ובחקלאות השדה, יחידה אורגנית אחת שמזינה ומפרה הדדית את כל חלקיה.

רפת הרדוף מחויבת לייצור חלב המוגדר כחלב אורגני, הגדרה המטילה עליה דרישות ועלויות

שנת 1992. אלון היה שותף בצוות הקמת אגף מילוי חלב ועבד כמהנדס הייצור במחלבה. משנת 1992 ועד היום עובד אלון במטה תנובה ומשמש כמנהל לוגיסטי באגף חלב גולמי, השייך לחטיבת שרשרת האספקה שבתשלובת החלב.

במסגרת עבודתו, מרכז אלון את הטיפול והארגון של איסוף החלב, לסוגיו השונים, מיצרני תנובה, ובמקרים רבים, תחת אילוצים מגוונים. אלון מרכז גם מכירת החלב מתנובה למחלבות הפרטיות כ-80 במספר, מטפל בכל הקשור לארגון ולוויסות החלב בענף, ארגון הייצוא של עודפי אבקת חלב והחמאה ובטיפול בפינוי מי גבינה לרפתנים שמשתמשים בהם להגמעה.

את כל הפעילות הנרחבת הזו עושה אלון בקור רוח, בנועם הליכות ובמקצועיות רבה. לא תהיה זו מליצה לומר שיש ימים, שבהם תלוי הענף כולו על אדם אחד - אלון בן שלמה.

3. את הוקרה לצוות "נעה" של התאחדות מגדלי הבקר

צוות "נעה" של התאחדות מגדלי הבקר מונה 6 חברים, מתכנתים ומדריכים, שאותם מרכז **בועז חנוכי**.

הצוות פיתח במשך העשור האחרון את תכנת

הענקת אותות 1. את יקיר הענף לפרופ' דני בן גדליה

פרופ' דני בן גדליה פרש לאחרונה לגמלאות, לאחר שלושים שנים של פעילות ברוכה במסגרת המכון לבע"ח של מנהל המחקר החקלאי. פרסומיו הרבים הקנו לו מעמד מכובד במישור הבין-לאומי. עבודתו המחקרית התפרסה על פני תחומים מגוונים ומחקריו זכו ליישום מבורך. תחומי עבודתו היו:

ההזנה המינרלית, תחום המספוא מושקה הקולחין וחקר דופן התא של צמחי מספוא ותחליפי מספוא.

פרופ' בן גדליה העלה בשנים האחרונות את נושא חלב הבריאות המועשר ב-CLA למודעות הציבורית. נושא הטומן בחובו השלכות חשובות על בריאות הציבור ועל עתיד הענף.

פרופ' דני בן גדליה הקים את מערכת המחקר הקרויה "היחידה המטבולית" והעמיד תלמידים, שממשיכים לשרת את הענף בחקר ההזנה, באופן מיטבי. תלמידיו בעבר שהם חבריו לעבודה בהווה, מהווים כל אחד בפני עצמו, עמוד תווך בשירות ענף הבקר.

לפרופ' בן גדליה הייתה יד גם בעיצוב כנס הבקר, בתחילת דרכו, כפי שמתבטא הדבר במתכונתו וברמתו הנוכחית. בפעילותו המקצועית והציבורית, עמדה תמיד לנגד עיניו, טובת הענף והעוסקים בו.

2. את יקיר הענף למר אלון בן שלמה

אלון בן שלמה גר במושב סגולה, דור שני למקימי היישוב. אלון החל את עבודתו בשנת 1980 במחלבת רחובות ועבד בה עד

בפקולטה לחקלאות בהצטיינות. נושא המחקר שלה בעבודת הדוקטורט: "אפיון המנגנון התוך תאי והמולקולרי המעורב בפגיעה בתא-הביצית בעקבות חשיפה לעקת חום". והיא נעשית בהנחיית ד"ר צבי רוט מהפקולטה לחקלאות. מירית היא מהנדסת ביוטכנולוגיה (B. Tec.), בוגרת המכללה "אורט בראודה" כרמיאל, שתחום התמחותה - תרופות. למירית ניסיון מעבדתי רב, אשר בנוסף ליכולתה האישית הגבוהה וחריצותה, מאפשרים לבחון גישות חדשות ומתקדמות במחקר העוסק ברבייה של פרות חלב. כמו כן, משמשת מירית כעוזרת הוראה בקורס היסטולוגיה ופיזיולוגיה של בעלי חיים ומבצעת תפקיד זה, באופן הראוי לציון.

2. גיורא גליק

גיורא הוא בן קיבוץ כפר מסריק ובעבר שימש כרפתן ברפת של הקיבוץ. גיורא סיים התואר הראשון במדעי בע"ח בפקולטה לחקלאות כשתחום התמחותו במעלי גרה. את התואר השני עשה גיורא בתחום הפיזיולוגיה של מערכת הרבייה בבקר בהנחיית פרופ' דוד וולפנזון מהמחלקה למדעי בע"ח בפקולטה לחקלאות. נושא העבודה היה "השראת ביוץ כפול בילטרלי בעזרת FSH, כאמצעי להעלאת שיעור התאומים בבקר". גיורא סיים את התואר השני בהצטיינות. גיורא לומד כיום בשנה השנייה של התואר השלישי, בחוג לגנטיקה ולהשבחה בפקולטה לחקלאות. עבודת המחקר שלו מתמקדת ב"זיהוי גנים המשפיעים על פוריות בבקר לחלב". העבודה נערכת בהנחיית ד"ר מיכה רון וד"ר יהודה ולר מהמחלקה לגנטיקה של מנהל המחקר החקלאי.

גורלו בחקלאות ובמיוחד ברפת. אריה היה בין מייסדי קיבוץ גדות, שאז נקרא הגוברים, והיה ממקימי הרפת בקיבוץ. במסגרת הרפת פגש את מי שהייתה לאשתו, כרמלה וביחד איתה גידל משפחה עם 4 ילדים. אריה המשיך את תחום עיסוקו החקלאי כמחנך בביה"ס החקלאי בנהלל וביחד עם רעייתו עבר לגור במושב. לימים עזב את תחום החינוך ועבר לתחום חשוב ומרכזי בטיפוח הפרות. נקלט לאגודת ההזרעה "און" בשנת 1961, עבד בפרייה ולאחר מכן כמזריע. היה בין עמודי התווך של המזריעים ולימד מזריעים רבים את אומנותו. באותם הימים, שבהם לא ידעו הרפתנים על תכניות השידוך לפרות, היווה אריה כמשדך היומיומי של הטיפוח הישראלי לפרות החלב. ציבור גדול של רפתנים, בעיקר בעמקים, מוקירים לו את הערכתם, על מסירותו ומקצועיותו בשטח ההזרעה. אריה היה אחד מאותם מזריעים שראה והעריך את עבודתו כזרוע המבצעת של הטיפוח והפוריות ברפת והיווה אחד מכלל העובדים הטובים של אגודת "און" שלימים הפכה להיות חברת "שיאון". לאחר צאתו לגמלאות ממשיך אריה את הקשר החם עם משק החלב, בהיותו שותף פעיל במוזיאון הרפת בקיבוץ יפעת. בהתחלה כשותפו של שלמה דורי ז"ל, והיום ממשיך דרכו כמנהל המוזיאון.

לאחר עבודה של כ-45 שנה בטיפוח הישראלי, מעריכה ומוקירה הוועדה את פועלו ומסירותו של אריה ומעניקה לו את המלגה של הקרן על שמו של מנחם היימן ז"ל.

ב. מלגות מועצת החלב לסטודנטים מצטיינים

1. מירית גנדלמן

מירית תלמידה לתואר דוקטור במחלקה לבעלי חיים בפקולטה לחקלאות במעבדתו של ד"ר צביקה רוט. מירית סיימה תואר שני

נוספות, אשר לא כולן, באות לידי ביטוי בתגמול הישיר מהחלב. צוות הרפת פיתח ממשק ייחודי לטיפול בזבל, ממשק זה הופך את זבל הרפת מנטל לנכס, בהשקעה נמוכה, תוך כדי שיפור רווחת הפרה ואיכות הסביבה. ממשק זה אומץ לאחרונה ע"י רפתות רבות וצוות הרפת, נכון תמיד, להדגים ולהדריך אחרים ביישום הממשק.

הצוות מקדיש תשומת לב מיוחדת לכל נושא רווחת בעלי החיים ומהווה מודל ראוי ללמידה ולחקיקו, לנושא שהולך ומתפתח בעולם הגדול. ברפת מיושם ממשק ייחודי לטיפול סביבתי בשפכי הרפת, שפכים עמוסים אלה, מטוהרים ומשמשים להשקייית צמחיית הנוי של הרפת. רפת הרדוף, למרות הממשק הייחודי, מגיעה להישגים טובים בתנובה, בפוריות ובאיכות החלב.

5. אות הוקרה על שם מנחם היימן למר אריה שדר - הדברים נכתבו ע"י עידי, נציגת משפחת היימן

אריה נולד בשנת 1931 ברומניה בין חמש אחיותיו. שדר את השואה ועלה בגפו ארצה בשנת 1945. בארץ התאחדה המשפחה ללא אביו ז"ל שנספה בשואה. בהיותו נער צעיר, נקלט בזרועותיה הפתוחות של ההתיישבות העובדת אשר החתימה את

3. גבי עדין

גבי החל את הקשר שלו עם הענף בשנת 1974 כרפתן ברפת קיבוץ נתיב הל"ה.

בשנת 1983 יצא ללימודים בפקולטה לחקלאות ולאחר חזרתו ריכז את הרפת במשך מספר שנים. גבי חזר לפקולטה בשנת 1990 והחל את לימודיו לתואר שני. נושא עבודת המוסמך של גבי היה "השפעת איכות דופן תא ממזון גס על תנובת החלב והרכבו בפרות גבוהות תנובה". העבודה נעשתה בהנחיית פרופ' עמי אריאלי. בשנת 1993 הצטרף גבי לצוות ההדרכה של שה"מ, כמדריך לגידול בקר במחוז השפלה והחר והחל משנת 2007 משמש גבי, בנוסף להדרכה הרגילה במחוז, גם כממ"ד יונקים ועגלות לתחלופה במחלקה לבקר.

כשהוא ממשיך את עבודתו במערכת ההדרכה ואף מרחיב את פעילותו בה, החל גבי לפני כשנתיים את עבודת הדוקטורט שלו בפקולטה לחקלאות. נושא העבודה "צינון פרות יבשות וחולבות בקיץ, והזנת החולבות בדופן תא ראשוני כתחליף למספוא גס, ככלי לשיפור צריכת המזון והביצועים במהלך התחלובה". העבודה נעשית בהדרכת ד"ר יהושע מירון מהמחלקה לבקר ולגנטיקה במנהל המחקר החקלאי וד"ר סמיר מבג'יש מהפקולטה לחקלאות.

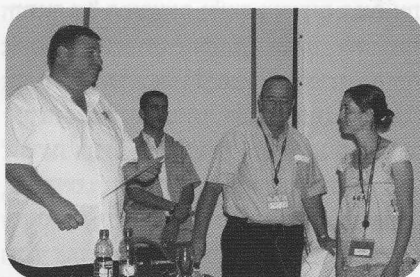
4. רותם לדובסקי - פריזנט

רותם למדה לתואר ראשון בביולוגיה ואת התואר השני עשתה בתחום הביוטכנולוגיה באוניברסיטת תל אביב. נושא עבודת המוסמך

שלה היה "מטליזציה של חלבונים", בהנחיית ד"ר עמיחי פרימן. רותם החלה את מחקר הדוקטורט שלה בפקולטה לחקלאות בשנת 2007. עבודתה נעשית בהנחיית ד"ר איתמר ברש ממנהל המחקר החקלאי. נושא המחקר - "השפעתן של חומצות אמינו על בקרת תרגום של חלבונים חלב בתאי עטין אפיתליאליים". מחקרה של רותם הניב עד היום תוצאות מרשימות ומפתיעות, בין השאר התגלתה במסגרת המחקר, לראשונה, השפעה שלילית של סיגנל מחומצות אמינו על תרגום חלבונים, עבודתה נמצאת בשלבים מתקדמים של פרסום בעיתונות המקצועית הבין-לאומית.

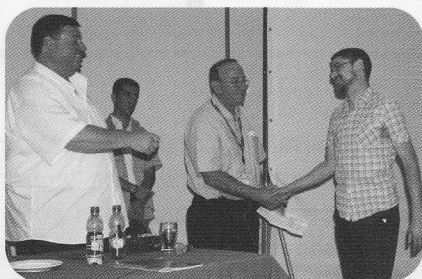
5. שלומית שרון

שלומית החלה את הקשר שלה עם החקלאות, בעת ששימשה כמדריכת פרויקטים חקלאיים בבית הספר החקלאי מקווה ישראל. את הקשר עם הענף החלה בשנת 1997 שם החלה עבודתה כרפתנית ואחראית על היונקיה בקיבוץ מגדל עוז שבגוש עציון. שלומית סטודנטית לתואר שני בפקולטה לחקלאות. גם את הלימודים לבוגר עשתה שלומית בפקולטה. נושא עבודת המוסמך שלה: "השפעת רמות חלבון מטבולי על ביטוי כמותי ברמת mRNA של נשא פפטידים ממברנלי Pep T1 ואפיון ביו-כימי של הנשא במעי הדק של טלאים". העבודה נעשית בהדרכת ד"ר סמיר מבג'יש מהמחלקה לבע"ח בפקולטה לחקלאות וד"ר אבי שמאי, מהמכון לבע"ח של מנהל המחקר החקלאי.

6. צחי בן אדוה (תלמיד בבית ספר להנדסאי בע"ח, רופין)

צחי, כפי שמתארת אותו ד"ר שולמית זונברג, מרכזת המגמה לבע"ח בבית הספר להנדסאים רופין, הוא בחור צנוע ונעים הליכות, המשרה הרבה שקט על הסובבים אותו. ההתעניינות שהוא מגלה בתחומי הרפת, הפרה והעדר, החריצות והשקדנות, כל אלו ניכרים היטב

בהישגיו. צחי מבצע כיום פרויקט גמר בנושא "שימוש במי עקר, הנוצרים בתהליך הפקת שמן הזית במנות עגלים יונקים ומפוטמים, והשפעתם על רמת הבריאות והכשרות של העגלים". מטרת הפרויקט לנצל את מי העקר הנחשבים לפסולת של תעשיית שמן הזית לטובת הגברת הבריאות והכשרות של עגלי פיתוס. עבודת הגמר נעשית בהדרכתו של ד"ר מאורי רוזן משה"מ. ■